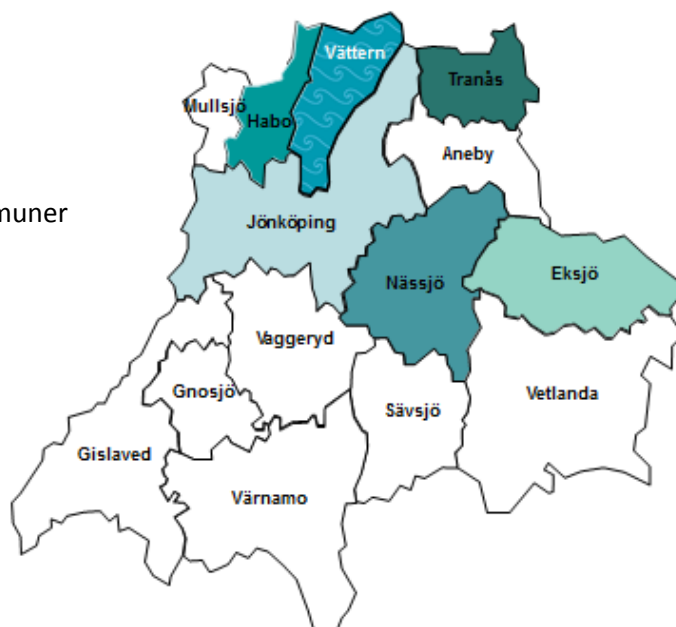

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

Sammanställning baserad på 49 besvarade enkäter från deltagare i *Dansa utan krav!* Jönköpings län. Utvärderingen besvarades anonymt.

Dansa utan krav! har pågått i Jönköpings län sedan våren 2014. Grupper har startats i 5 utav länets 13 kommuner. Interventionen har genomförts i samverkan mellan flera aktörer i respektive kommun, Region Jönköpings län, studieförbund och ideell organisation. Dansinstruktörerna har varit utbildade i konceptet. Tjejer som fyllt i enkäten har deltagit i *Dansa utan krav!* i en, alternativt två terminer. Utvärdering saknas från tjejer som valt att avsluta sitt deltagande i förtid.

Karta över Jönköpings län.
Färgmarkering visar i vilka kommuner interventionen *Dansa utan krav!* förekommer läsåret 2015/2016

Bakgrund till *Dansa utan krav!*

Den psykiska ohälsan bland unga tjejer är alarmerande hög. Vanliga besvär som huvudvärk och magont är kopplade till depression och psykisk sjukdom senare i livet, samt förenat med en känsla av utanförskap och nedsatt självkänsla. Socialstyrelsen understryker vikten av att strategier vidtas för att förbättra den psykiska hälsan hos unga.

Dansa utan krav! bygger på forskningsstudie

Dansa utan krav! bygger på en forskningsstudie genomförd i Örebro 2008-2011. I studien deltog unga tjejer 13-18 år med psykosomatiska problem i kravlös dansgrupp med fokus på rörelseglädje, två gånger i veckan i åtta månader. Studien visade att tjejerna mådde bättre efter åtta månaders dans. Interventionen uppvisar hälsoekonomiska vinster. Kostnadseffektiviteten ligger i besparingar för skolhälsovård (minskat antal besök) + ökad livskvalitet i kombination med interventionens låga omkostnader. Studien har publicerats i JAMA Pediatrics och rönt stor uppmärksamhet.¹

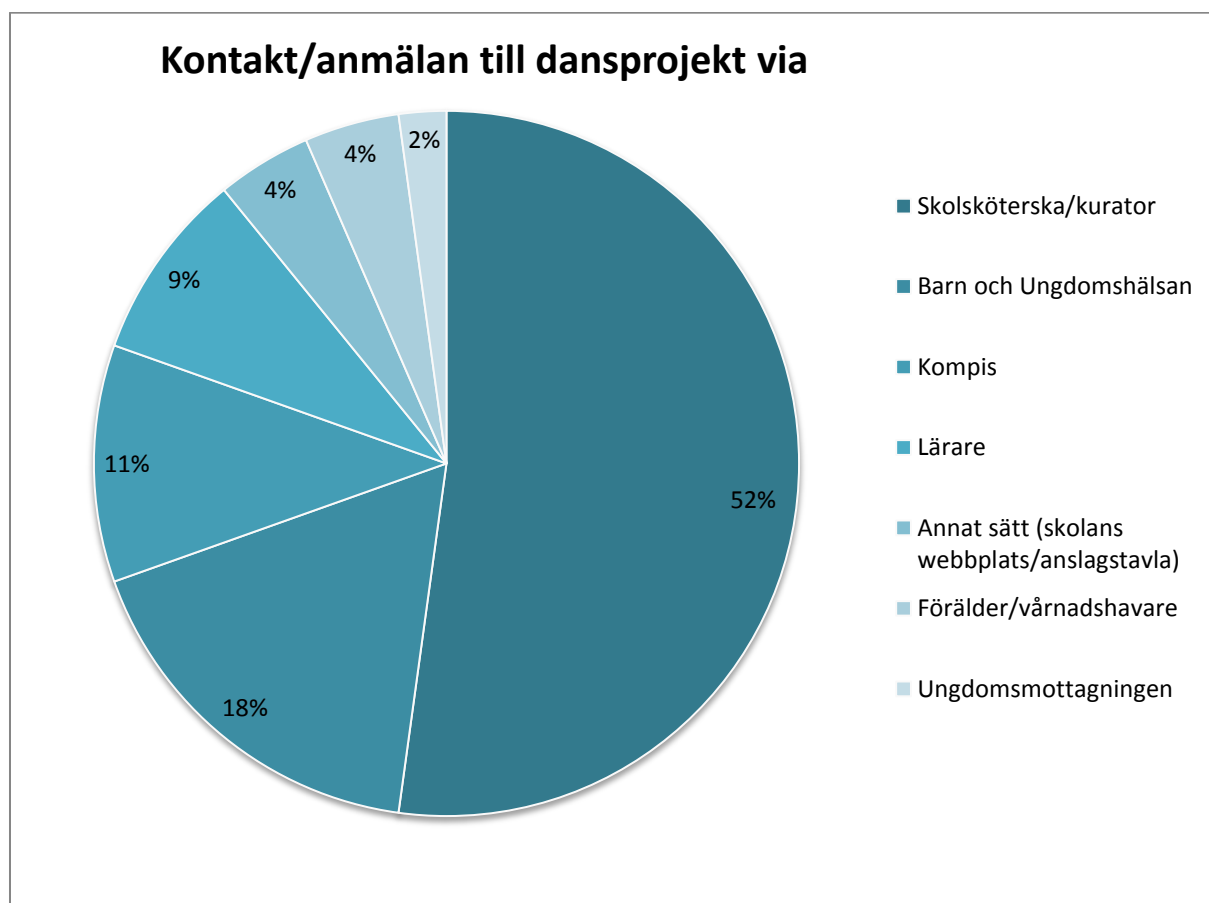
¹ [Influencing Self-rated Health Among Adolescent Girls With Dance Intervention A Randomized Controlled Trial \(2012\)](#)

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

En uppföljningsstudie pågår där Region Jönköpings län ingår, resultat från forskningsstudien redovisas längre fram.

Resultat sammanställning från utvärdering Jönköpings län

Efter avslutad termin får deltagarna fylla i en utvärdering om hur de upplevde *Dansa utan krav!* Denna utvärdering är viktig för att nära följa att kvalitet och syfte upprätthålls. Utvärderingen är ett komplement och ingår inte i forskningsstudien.

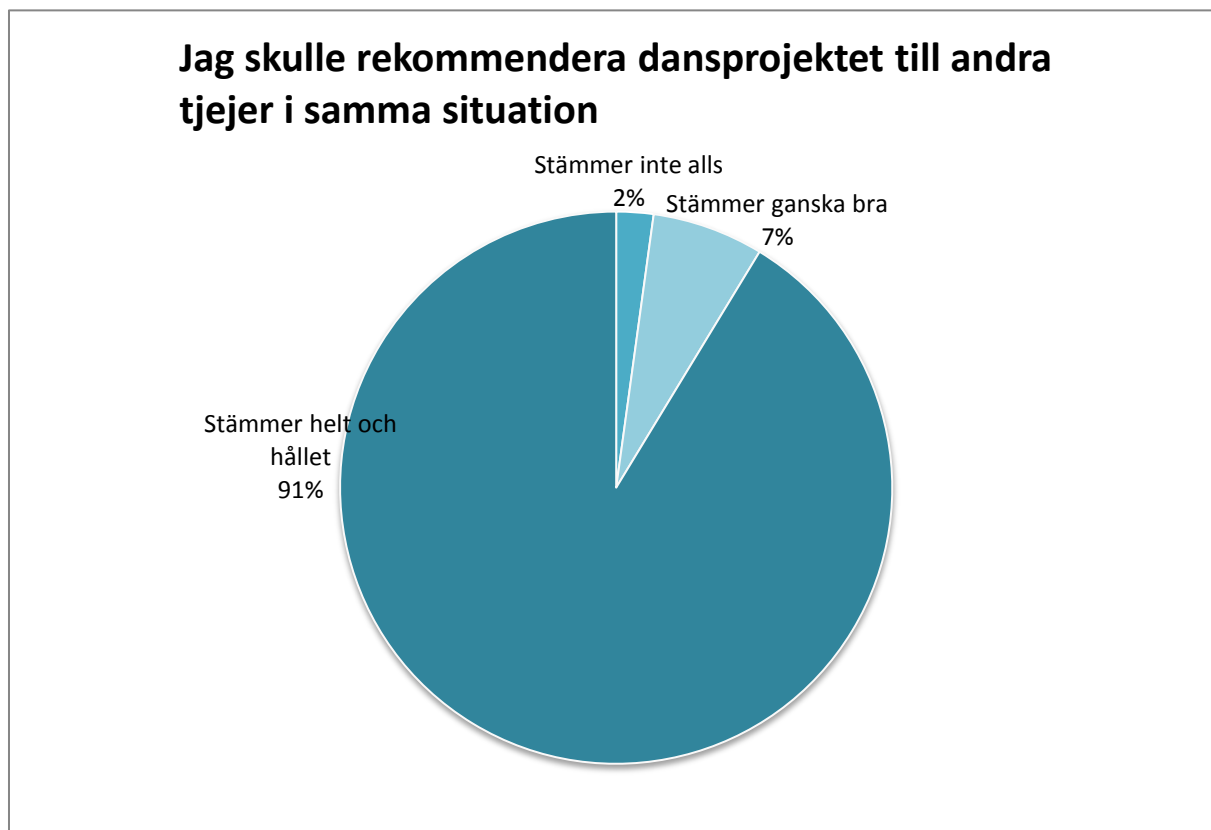
Rekrytering

Rekrytering till *Dansa utan krav!* har framförallt skett via skolsköterska/kurator på elevhälsan i respektive kommun eller via kontakt på Barn och ungdomshälsan, alternativt via kompis eller annan vuxen.

Kriterier för deltagande: tjej 13-19 år som känner igen sig i ett eller flera av följande besvär: **stress, oro, ont i magen, nedstämdhet, ont i huvudet, ont i nacke/rygg, trötthet/sömnbesvär, utanförskap.** (*Dansa utan krav!*, riktar sig inte till tjejer som går i behandling på Barn- och ungdomshabiliteringen eller Barn- och ungdomspsykiatrien)

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

Nedan presenteras svar på påståenden, samt efterföljande kommentarer

Kommentarer:

"Jag har själv märkt att jag har förändrats"

"Det är grymt, de tar verkligen hand om en"

"Efter att jag började här har jag blivit gladare inte bara på dansen utan också i skolan. Jag vågar också mer."

"Om jag vet att de gillar dans"

"Alla borde gå på dansprojektet <3"

"Beror på personens situation och om jag tror att andra tjejer skulle vara intresserade"

"Ingen av mina vänner skulle vilja gå på dans"

"Denna dans har fått mig att må så himla mycket bättre"

"Det hjälper verkligen att må bättre"

"Jag tycker att det har hjälpt mig så jag önskar att flera kunde vara med"

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Det är en underbar dansgrupp"

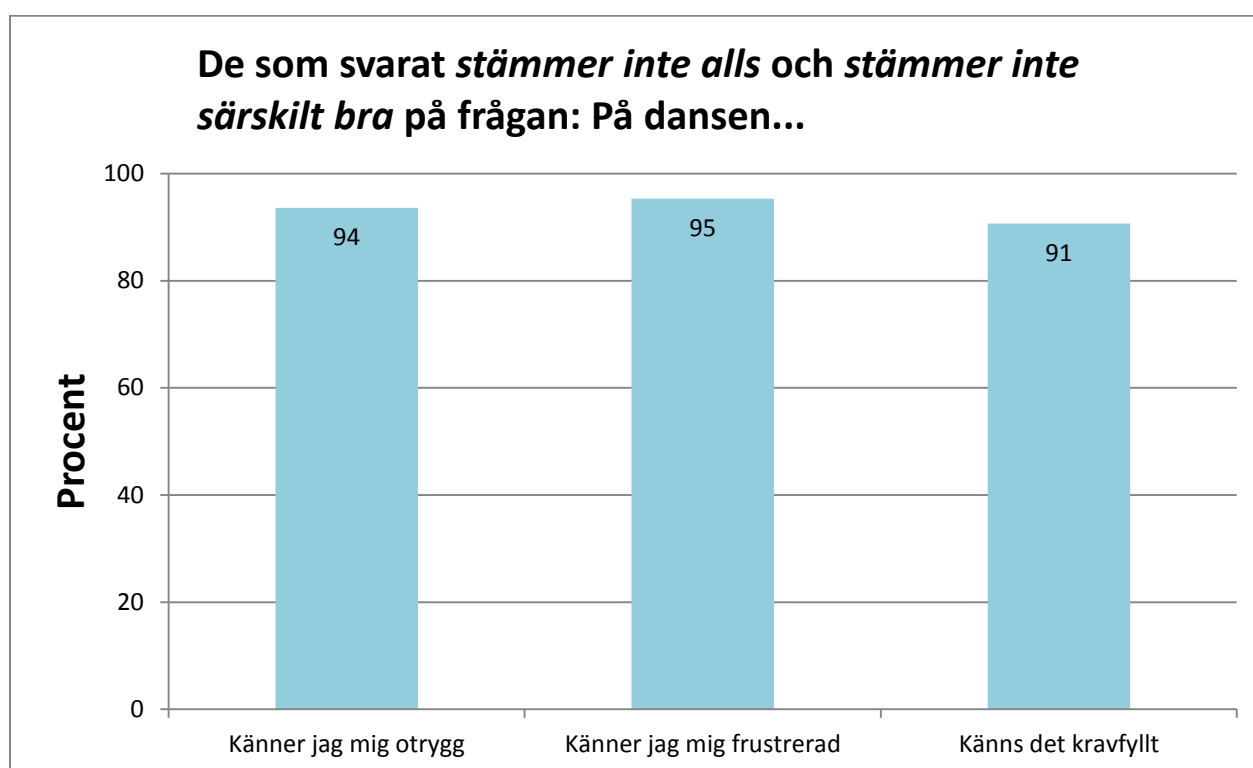
"Det är verkligen underbart"

"För det är bra, man mår bra av den här dansen"

"Tack för den här tiden <3"

"Det känns skönt att man vet att de andra tjejerna känner, har känt likadant som mig"

Negativt ställda frågor

Kommentarer på dansen...

Känner jag mig otrygg:

"En trygg stämning"

"Känner mig trygg"

"Jag känner mig bara otrygg med mig själv ibland"

Känner jag mig frustrerad:

"Väldigt sällan, t.ex. vid misslyckande med danssteg"

"Aldrig"

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Om jag inte kan ett danssteg"

"Bara när vi ska vara arga 😊"

Känns det kravfyllt:

"Det känns skönt att känna att man inte måste gå varje gång"

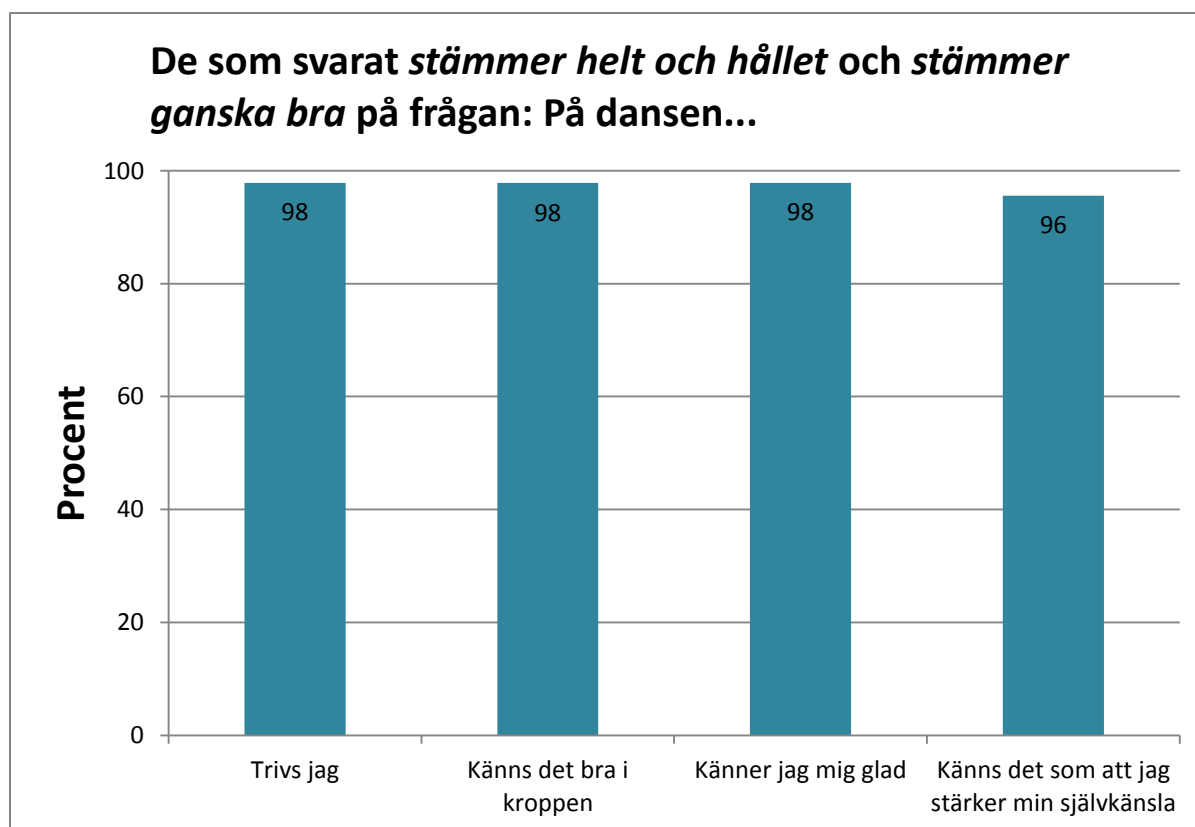
"inga krav"

"ingen sa åt mig hur jag ska göra. Det är bara att göra vad man kan"

"alla gör allt på sin nivå, inga krav"

"Vet inte vad det betyder"

Positivt ställda frågor

Kommentarer på dansen...

Trivs jag:

"Väldigt mysigt och tryggt att komma hit"

"Man känner ingen press"

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Känns som en miniextra familj"

"Känner mig som hemma"

"Det är jättekul"

"Det är kul och jag tycker att lärarna och de som går där är trevliga"

"Gillar inte att dansa"

"Men orkar inte gå från/till stationen"

"Vi tjejer som dansar skapade ett band med varandra redan andra träningen"

"Det var bara i början då x och x var med, då va det jobbigt"

"(Social ångest)"

"Man kan vara sig själv här och bli accepterad"

"Det är trevliga människor där"

Känns det bra i kroppen:

"Ja efter ett helt pass känner man sig avslappnad"

"Dansen är alltid rolig"

"Man blir alltid vilad och lagom tränad"

"Om man inte har träningsvärk"

"Blir mer avslappnad efter dansen"

"Beroende på hälsotillstånd"

"Alla spänningar släpper"

"Man får tid att släppa allt och bara vara positiv"

"Det känns bra men skulle klara jobbigare pass"

Känner jag mig glad:

"Känner mig glad"

"Man glömmer det som inte är bra"

"tummen upp"

"Ja för jag älskar att dansa"

"Man är välkommen, inga krav. Man får vara som man är"

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Gemenskapen får mig att må väldigt bra"

Känns det som att jag stärker min självkänsla:

"Vågar vara mig själv"

"Jag får positiva tankar under dansen och avslappningen"

"Vet inte, kanske lite"

"Min självkänsla har ökat mycket sen jag började på dansen, kan acceptera mig själv nu"

"Det krävs mer än så"

"Jag har blivit mycket mer självsäker tack vare dansen. Den får mig att bli stark på insidan"

"Det gör inte självkänslan sämre, men det gör inte så stor skillnad"

"Jo man känner sig friskare, starkare och mer vacker när man får ta ut rörelser med kroppen"

Vad i Dansprojektet har betytt mest för dig?

Kommentar: (42 st.) Svaren kategoriserats under följande rubriker:

Social gemenskap (8st)

"En ny kompis & dansläraren"

"Man träffar lite andra tjejer"

"Tjejerna"

"Gemenskapen mellan kompisarna och danslärarna"

"Att umgås med andra i egen ålder. Att man bara kan komma hit och vara sig själv."

"Att jag träffar nya vänner, och att jag alltid mår bättre"

"Gemenskapen och att det är roligt."

"Gemenskapen"

Upplevd hälsa (9st)

"Att jag mår bättre!"

"Att jag mår bättre och sover bättre och att jag får dansa."

"Motion (endorfiner), inga krav eller fördomar"

"Att jag kan slappna av och såklart lära mig mer dans."

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Det som betyder mest för mig är att jag får mycket inspiration men framför allt har jag blivit av med en stor del av min ångest."

"Glädjen, all pepp man fått & påfyllnaden av energi"

"Det har betytt relax" (2st)

"Avslappning och spel"

Kravlöst/självkänsla (11st)

"Att få göra något kul utan press"

"Att ni bryr er om oss på riktigt och att vi inte dömde varandra när någon dansade fel"

"Att det är kravlöst, ingen press på att man måste vara eller göra si eller så"

"Fått bättre självförtroende, och våga vara sig själv"

"Att man inte behövde vara med på allt och att det inte var någon som ställde krav på en."

"Att man inte behöver göra mer än sitt bästa och att man kan vara sig själv"

"Att bli mer självsäker, få känna att det är kravlöst. Kan vara som man är"

"Att man får vara sig själv"

"Att det inte ställs krav på dig som person"

"Att man kan dansa utan att någon dömer en"

"Att man kan ha roligt. Att ingen krav på vad måste jag göra"

Närvaro i stunden (3st)

"Jag glömmer allt, stress och alla måsten och det har betytt mkt."

"Jag har fått dansa loss och tänka på annat och ha kul med de andra i dansen."

"Att kunna koppla bort allt annat som hänt/händer/ska hända"

Att ha någonting att göra/ Motivation (11st)

"Jag har lärt mig mycket och det har varit roligt."

"Att få utveckla mina danskunskaper"

"Att ha någonting planerat i veckan & att jag har fått röra på mig"

"Att få röra på sig och bli mer aktiv och att ha en gemensam aktivitet med kompisarna. Jag har blivit ner avslappnad när jag dansar."

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Tid för mig att ta mig ur huset och ha det kul, samtidigt får röra på mig"

"Det är roligt att ha någonstans att gå på och känna att man trivs där. Dans är kul!"

"Jag har kommit igång och börjat röra på mig mer, har blivit bekvämare i att röra på mig med andra"

"Att vi har kört många olika saker varje gång och lite avslappning."

"Allting tycker jag. Men det har varit väldigt kul att göra danser."

"Viktigt" =)

"Inget"

Något du önskar vore annorlunda med dansen?

Kommentar: (38st) Vid sammanställning hamnade svaren under respektive rubrik:

Förslag på förändring (14 st)

"Längre period"

"En uppvisning på slutet, om det är ok med gruppen"

"Jag skulle önska att det va lite krav."

"Lite mer grupp övningar"

"Nej, kanske inte 2 ggr / vecka"

"Fler nya danser"

"Fler danstillfällen"

"Kanske lite mindre uppvärmning så man hinner mer på koreografi."

Någon annan stil/genre på koreografin någon gång hade varit kul."

"Mer lekar och popdans"

"K-pop, jag gillar K-pop danser"

"Mer typer av dansen"

"(Lite vuxnare?) Typ inte one direction & Justin Bieber"

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"Jag har tyckt att koreografierna har varit för lätta"

Nej, bra som det är (24st)

"Den finns ingenting som ska vara annorlunda på dansen" (2st)

"Nä! Allt har funkat perfekt.

"Nepp allt va jättekul"

"Inget!"

"Nej jag tror inte det. Det har varit kul allting."

"Jag tycker det är bra som det är."

"Det finns inget jag vill ändra på."

"Nej jag gillar det som det är."

"Nej" (9st har svarat Nej)

"Tycker att det är bra som det är"

"Nej, det är bra som det är"

"Nej, det har varit jättebra"

"Allt är bra"

"Jag tycker att det har varit jättebra =)"

"Tror inte det"

Synpunkter på tid, plats eller annat

Kommentar: (32st) Vid sammanställning hamnade svaren under respektive rubrik:

Förslag på förändring (13st)

"Fler danstillfällen"

"Lite tight med mitt skolschema"

"lite senare tid" (2st)

Utvärdering *Dansa utan krav!* – en förebyggande och behandlande insats för tjejer 13-19 år med psykosomatiska symptom.

"På fredagar tycker jag att det är jobbigt för jag har typ 30 min på min från jag slutar. Jag skulle vilja dansa längre och ha typ 3-4 dagar i veckan"

"Skulle vara kul med 3ggr i veckan annars är allt bra ☺ och att den skulle börja tidigare på fredagen."

"Fredagstiden är lite jobbigt tid då jag slutar 13.00"

"bra med allt men skulle önska att det var fler dagar i veckan"

"Tiden borde vara runt kl 17 istället, borde vara i x istället"

"Hade varit bra om en av dansträningarna varit i x och att tiden varit kl 17 istället"

"För mycket och för stressigt med 2 ggr/vecka"

"Det hade varit kul om det va på onsdagar. Då skulle jag kunna gå båda gångerna."

"Jag tycker att det är tråkigt att jag inte kan vara med på tisdagar."

Nej, det funkar bra (19st)

"Platsen ligger bra och centralt och tiden är lagom efter skolan, men ändå inte för sent så man hinner med läxor."

"Bra med 2 ggr i veckan."

"Jag tycker att tiden är perfekt."

"Nä det är bra"

"ok"

"Det har funkade alldeles perfekt"

"Allt var helt okej (tiden passade perfekt)"

"Det passar bra på den här tiden"

"Det har varit bra =)"

"Inga" (2 st har svarat detta)

"Bra, danslokalen är bra och tid + dag har passat"

"x har varit jättefint!"

"Nej" (5st)

"Funkar"